

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2015, în cauza penală privindu-l pe

HATMANU Veaceslav Vasile, *născut la 23 februarie 1986, originar din mun. Chișinău și domiciliat în s. Ivanovca, r-nul Hîncești.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.02.2015 -23.04.2015;

Instanța de apel: 02.06.2015- 02.07.2015;

Instanța de recurs: 20.08.2015 – 04.11.2015.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 23 aprilie 2015, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Hatmanu V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 248 alin. (5) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită în privința lui Hatmanu V. a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani, cu obligarea acestuia de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul organului competent.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că Hatmanu V. împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane în privința cărora materialele cauzei penale au fost disjuse într-o procedură separată și o persoană neidentificată de către organul de urmărire penală, la data de 10 iunie 2011, aproximativ la ora 19:00, în r-nul Hîncești, în regiunea semnelui de frontieră 1142, amonte 300 m, avînd intenția

obținerii unui profit personal, intenționat, eludînd controlul vamal al punctului de trecere a frontierei de stat „Leușeni-Albița”, ilegal a trecut cu barca de cauciuc peste rîul Prut, ce reprezintă frontieră naturală a Republicii Moldova, 16885 pachete cu țigări de marca „Plugarul”, cu prețul unui pachet de 3,14 lei, în valoare totală de 53 018,9 lei, pe care le-a încărcat într-un autoturism de tip dubă „Mercedes Sprinter”, de culoare albă, la volanul căruia se afla Cojocar R., care ulterior a fost reținut în flagrant de către reprezentanții autorităților de drept ale României.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi *trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor în proporții mari, eludîndu-se controlul vamal, săvîrșite de mai multe persoane*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea sentinței din motivul blîndeții pedepsei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Hatmanu V. să fie recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. b) Cod penal și condamnat la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului, procurorul a indicat că instanța de fond, aplicînd principiul individualizării pedepsei, nu a luat în considerație caracterul și gravitatea infracțiunii săvîrșite de inculpat, motivul și scopul celor comise, personalitatea vinovatului, caracterul prejudiciului, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea.

De asemenea, apelantul a opinat că stabilirea circumstanțelor atenuante precum personalitatea inculpatului și recunoașterea vinei nu sunt suficiente pentru constatarea necesității aplicării prevederilor art. 90 din Codul penal. Acuzatorul de stat a indicat că o asemenea măsură de pedeapsă aleasă de instanță în privința inculpatului influențează în mod negativ asupra modului în care societatea percepe gradul de restabilire a echității sociale prin actul de justiție.

La fel, s-a mai remarcat că instanța de fond incorect a aplicat prevederile art. 90 Cod penal și din motiv că inculpatul după comiterea infracțiunii s-a eschivat de a se prezenta în fața organului de urmărire penală, fiind dat în căutarea subdiviziunilor MAI, nu a contribuit la descoperirea infracțiunii în cauză, nu a dat dovadă de căință sinceră de fapta săvîrșită, prin urmare concluzia instanței de fond nu-și găsește suport factual obiectiv.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2015 apelul procurorului a fost respins, ca nefondat, cu menținerea hotărîrii atacate fără careva modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că instanța de fond a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar încadrînd just

acțiunile inculpatului în baza art. 248 alin. (5) lit. b) Cod penal și condamnându-l la o pedeapsă cu suspendarea condiționată.

Prin urmare, argumentele invocate de apelant nu și-a găsit confirmarea la judecarea apelului declarat, lipsind temeiuri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea individualizării și stabilirii pedepsei în privința lui Hatmanu V. Afirmările procurorului precum că instanța de fond incorect a individualizat pedeapsa și greșit a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, au fost considerate neîntemeiate, or, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. De asemenea, la caz, au fost aplicate corect și dispozițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, potrivit cărora inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de o reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Astfel, prin reducerea limitelor minime și maxime de pedeapsă cu o treime se stabilește o nouă limită minimă și maximă de pedeapsă, sub formă de închisoare de la 2 ani la 6 ani și 8 luni.

Astfel, instanța de fond i-a stabilit corect pedeapsa lui Hatmanu V. prin prisma art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de 3 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis și cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, cu obligarea acestuia să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Mai mult, s-a constatat că potrivit textului sentinței, instanța de fond a menționat că la aplicarea pedepsei s-a ținut cont de prevederile art. 61, 75, 90 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, și anume de faptul că prin acțiunile lui Hatmanu V. inculpatul a comis o infracțiune gravă, de motivul infracțiunii, de persoana inculpatului, care anterior nu a fost judecat, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, de faptul că se caracterizează pozitiv la locul de trai, că nu are observații din partea organelor administrative și de drept, că are doi copii minori la întreținere, sincer se căiește de cele comise, de circumstanțele atenuante - recunoașterea vinovăției, căința sinceră, precum și de faptul că circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

În consecință, instanța de apel a statuat că, la stabilirea pedepsei în privința inculpatului au fost respectate exigențele legii, iar careva interdicții de a suspenda condiționat executarea pedepsei de 3 ani stabilite acestuia, legea nu prevede, deoarece suspendarea executării condiționate a pedepsei, conform art. 90 alin. (4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni grave, astfel fiind combătut argumentul acuzatorului de stat precum că instanța de fond nu a ținut cont de pct. 19 a Hotărârii explicative ale Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 16 din 31.05.2004 cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel procurorul a atacat-o cu recurs ordinar solicitând casarea parțială a deciziei, în partea aplicării art. 90 Cod penal și dispunerea condamnării lui Hatmanu V. în baza art. 248 alin. (5) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Recurentul specifică că conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având ca scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Însă, atât instanța de fond cât și cea de apel fără a lua în considerație cele menționate supra au aplicat neîntemeiat inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată.

Astfel, hotărârea instanței de apel emisă pe caz este pripită și neîntemeiată în privința inculpatului, deoarece s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, or în vederea acestei statuări se expun următoarele argumente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din conținutul recursului ordinar declarat de procuror se constată că ultimul invocă ca temei de drept pct. 10) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În același timp, instanța de recurs constată că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatului, însă hotărârea instanței de apel este criticată în partea stabilirii pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia, care se consideră a fi una prea blândă reieșind din modalitatea în care a acționat Hatmanu V. și comportamentul lui ulterior săvârșirii infracțiunii.

Față de cele ce preced, Colegiul penal amintește că, pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a

condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane. Or, ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, avînd ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat prin rechizitoriu inculpatului, la caz, art. 248 alin. (5) lit. b) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat Hatmanu V.

Astfel, Colegiul penal menționează că pedeapsa se consideră echitabilă cînd aceasta impune inculpatului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți perturbate prin infracțiune.

În cauza deferită judecării, potrivit sentinței adoptate în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Hatmanu V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 248 alin. (5) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită în privința lui Hatmanu V. a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani, cu obligarea acestuia de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul organului competent.

În același context, se remarcă că una din condițiile expuse expres în alin. (1) al art. 90 din Cod penal privind aplicabilitatea acestei norme, se referă la aceea că instanța de judecată urmează să formuleze o concluzie precum că nu este rațional ca inculpatul să execute în penitenciar pedeapsa stabilită.

Adică, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărîrea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicînd precis acele motive pe care s-a întemeiat concluzia ei.

La caz, Colegiul penal reține că instanțele au efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, la locul de muncă, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate.

Prin urmare, instanța de recurs găsește neîntemeiate alegațiile titularului dreptului de recurs în partea excluderii art. 90 Cod penal și constată că concluzia instanțelor inferioare

precum că corijarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei, este una corectă, motivată și întemeiată.

Subsidiar la cele ce preced, Colegiul penal constată că corect s-a statuat de instanța de apel că inculpatul și-a recunoscut vina, a comis o infracțiune gravă, motivul săvârșirii infracțiunii, de persoana inculpatului, care anterior nu a fost judecat, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, de faptul că se caracterizează pozitiv la locul de trai, că nu are observații din partea organelor administrative și de drept, că are doi copii minori la întreținere, sincer se căiește de cele comise, de circumstanțele atenuante - recunoașterea vinovăției, căința sinceră.

Din atare considerente, Colegiul penal opinează că temeiul pentru recurs invocat de recurent nu este relevant cauzei, iar instanțele ierarhic inferioare și-au motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 și 90 din Codul penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat acestuia prin rechizitoriu.

În consecință, Colegiul penal consideră că, la caz, nu se constată vreun temei pentru aplicarea unei pedepse mai aspre în privința lui Hatmanu V., iar pedeapsa, astfel cum a fost stabilită de către instanța de fond și menținută de către instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) a alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care se face referință, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate de instanța de apel, pentru care considerente se dispune inadmisibilitatea recursului declarat de procuror, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iulie 2015, în cauza penală privindu-l pe Hatmanu Veaceslav Vasile, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 03 decembrie 2015.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru